

Olycksförloppsundersökning brand i lägenhet Värnamo

Bakgrund

Lagstiftning

Enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor kap 3 § 10 ska kommunen ”se till att olyckan undersöks för att i skäligen omfattning klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen har genomförts”.

Uppdrag och avgränsning

Undertecknad har fått i uppdrag av räddningschefen för räddningstjänsten Värnamo kommun att utvärdera olycksförloppet i samband med en brand i en lägenhet i ett flerbostadshus i Värnamo, december 2018.

Metod

Undersökningen bygger på:

Avlyssning av brukarens trygghetslarmansrop till larmcentralen;

Intervju med hemtjänstpersonalen;

Intervju med brandgruppen på räddningstjänsten Värnamo kommun;

Insatsrapport från räddningstjänsten Värnamo kommun (rapportnummer 2018001172).

Undersökningen utförd av

Pär Liljekvist, Räddningstjänsten Värnamo

Upplysningar om objektet

Branden inträffade i en bostad i ett flerbostadshus. Byggnaden är en äldre tvåvåningsbyggnad utförd av trä. Invändiga ytskikt är av brännbart material. I byggnaden finns tre lägenheter.

Den boende i lägenheten har ett kommunalt trygghetslarm anslutet till en larmcentral.

Trygghetslarm fungerar så tillvida att brukaren, oftast, har en larmknapp i ett armband. Intryckt larmknapp larmar via en så kallad larmtelefon en larmcentral. Beroende på var larmtelefonen är placerad i lägenheten, så kan brukaren tala med larmcentralen vid ett larm. Placeringen av larmtelefonen beror på hur rörlig brukaren är. I detta fall är telefonen placerad centralt i lägenheten.

När larmcentralen får in ett larm från en brukare, kontaktar larmcentralen personal från den kommunala hemtjänsten via SMS. Larmteamet tar sig till brukaren.

I det fall en brukare bedöms ha ett riskbeteende avseende brand, så ansluts en rökdetektor till trygghetslarmet. När rökdetektorn utlöser får larmcentralen för trygghetslarmet indikation på att den löst och kan ringa ett servicenummer till SOSAlarm. SOSAlarm i sin tur följer en uppställd larmplan. Det finns i nuläget fem brukare i Värnamo kommun med denna bedömning.

För brukare som inte bedöms ha riskbeteende ser personalen som monterar trygghetslarmet till att brukaren får en ”vanlig” brandvarnare monterad genom Värnamo kommuns fixartjänst.

Olycksförlopp

Vid 23-tiden uppstår en brand bredvid den aktuella brukarens säng. Brukaren larmar via sitt trygghetslarm. Larmcentralen för trygghetslarmet tar emot larmet. Operatören hör en brandvarnare som larmar och frågar brukaren om varför brandvarnaren larmar. Operatören får inget tydligt svar. Då larmar operatören omgående Larmteamet. Larmteamet tar sig skyndsamt till adressen eftersom de har indikation på att det är ett utlöst brandlarm. Larmteamet har en framkörningstid på mindre än tio minuter. Under tiden larmar brukaren igen och vill ha hjälp att få tyst på brandvarnaren. Fortfarande får operatören inget svar på om det brinner i lägenheten. Operatören ringer då till brukarens mobiltelefon, men får inget svar. När Larmteamet anländer är lägenheten rökfylld och de larmar Räddningstjänsten via 112. På grund av röken kan hemtjänstpersonalen inte ta sig in i lägenheten och undsätta brukaren. Eftersom det brinner i ett rum en bit in i lägenheten ser de inte heller någon brand att släcka. Hemtjänstpersonalen påbörjar att varna de övriga boende i byggnaden. När Räddningstjänsten anländer påbörjar Räddningstjänsten livräddning med rökdykare. Rökdykarna tar ut brukaren, som förs till sjukhus för rökskador. Räddningstjänsten släcker en mindre brand invid sängen genom att de lämpar ut brandresterna genom ett fönster. Därefter ventilerar de lägenheten.

Erfarenheter

- Brandvarnare räddar liv.
- Rutinen att Värnamo kommuns personal som monterar trygghetslarmen ska säkerställa att brukaren har en fungerande brandvarnare har fungerat som tänkt.
- Genom att brukaren inte kunde förmedla till larmcentralen om läget, fick operatören inte klart för sig att det faktiskt brann i lägenheten.
- I och med att larmcentralen för trygghetslarmet inte kan bekräfta att det brinner/är rök i lägenheten tar SOSAlarm inte emot larmet som ett nödläge.
- Genom att hemtjänstpersonalen var snabbt på plats fick brukaren endast lättare rökskador.
- I och med att lägenheten var rökfylld och hemtjänstpersonalen inte såg någon brand kunde de varken undsätta brukaren eller göra en släckinsats.

Förslag till åtgärder

- Värnamo kommun tar beslut om att utöka kriterierna för när en brukare ska få brandvarnare ansluten till trygghetslarmet, så att fler brukare får brandvarnare ansluten till trygghetslarmet.
- Värnamo kommun tar beslut om att brukare som har hög risk för brand erbjuds någon form av automatisk släckanläggning.
- Värnamo kommun undersöker möjligheten att ansluta en armbandslarmknapp med microfon till trygghetslarmet.
- SOSAlarm öppnar upp för att andra larmcentraler som hanterar trygghetslarm får ringa 112 i det fall de har tydlig indikation (hör brandvarnare eller brukaren säger att det brinner) på brand eller rök hos brukaren.

Åtgärder

Rapport tillsänds Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap, SOSAlarm AB, DoroCare AB, Omsorgsförvaltningen Värnamo kommun, Räddningstjänsten Värnamo kommun